

aldeles ikke var besynderligt, at en vis Panikstemning paa hele dette Omraade beherskede vide Kredse ogsaa indenfor Venstre.

Det ærede Medlem Hr. Rode har saa bebrejdet mig ved denne Lejlighed som ved saa mange tidligere her i Tinget, at jeg ved min Overtagelse af Ordførerskabet i denne Sag i Landstinget foranledigede en Ændring i Venstres Stilling, og at det er Anledningen til, at Forslaget ikke er blevet fremmet. Jeg kan dertil kun sige, at efterhaanden som vi beskæftigede os med Forslaget i Perioden fra 1919 til 1921, blev vi i stigende Grad klare over, at det var tvivlsomt, om den Vej, der her pegedes paa, var rigtig, om den var fremkommelig, og at det navnlig var i allerhøjeste Grad tvivlsomt, om man kunde indskrænke sig til at sætte ind overfor Problemet paa det specielle Punkt, som Forslaget tager Sigte paa, om det ikke vilde være nødvendigt derudover at drage Omsorg for, at Monopoler ogsaa af anden Art, som er bestemmende for Produktionsvilkaar, for Arbejdsfordeling og for Pris, og som hører hjemme indenfor Arbejdernes Omraade og indenfor Lønproblemet, i den Forbindelse toges op.

Men naturligvis, saa saare man nærmede sig til dette — og det gælder jo ogsaa det radikale Venstre —, var det, som om man følte Varmen af en Glød, denne Side af Problemet havde man ikke nogen Brug for at røre ved, og det er det, der har ført til, at man ikke har kunnet komme ind i en virkelig saglig Forhandling om disse Spørgsmaal i Tiden fra 1920 til 1921 og frem til denne Dag. Men skulde det blive muligt i det Udvalg, der nu har alle disse Spørgsmaal til Behandling, overhovedet at naa til en objektiv Undersøgelse af hele Sagen, som er Udtryk for en ligelig Interesse for alle Sider i dette Problem, ja saa er vi fra Venstres Side rede til at gaa ind i en Drøftelse deraf, og saa er det jo ogsaa muligt, at vi kan naa til et Resultat.

Det ærede Medlem Hr. Rode var i sine Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Frænkel inde paa en Omtale af det Eksempel paa en koncentreret Virksomhed, som dette ærede Medlem fremdrog fra den nyeste Tid, og hvis saare ulykkebringende Følger paa mange Omraader det ærede Medlem skildrede, nemlig Landmandsbanken, og i den Forbindelse sagde det ærede Medlem Hr. Rode: Se, her kan vi se, i hvor høj Grad et Tilsyn tiltrænges; havde man nu haft et Bankraad, ikke et af disse sædvanlige, men naturligvis, det skulde være et sagkyndigt, af lignende Beskaffenhed for-

mod i Lovforslagets § 2, saa kunde alt dette have været forhindret.

Men det ærede Medlem maa sandelig ikke glemme, at her er vi netop ved et Virksomhedsomraade, som er under et nøje Statstilsyn. Landmandsbanken har jo ikke gennem disse Aar udviklet sig frem imod Katastrofen, uden at der er blevet kontrolleret og undersøgt af en dertil beskikket Person, udrustet med al den Sagkundskab, som overhovedet var til Disposition for Staten ved Besættelsen af Bankinspektør-embedet. Og hvad kom der ud af Sagen? Overhovedet intet. (*Hans Nielsen*: Den har jo overhovedet aldrig været undersøgt!). Det ærede Medlem paastaar, at den har aldrig været undersøgt. Ja, ja, hvis den ikke har været det, er det kun et Bevis paa, at man, hvad man jo ogsaa vilde komme ud for i dette Tilfælde, hvis man skrider til Oprettelse af et saadant Tilsynsraad, gennem saadanne Tilsynsinstitutioners Oprettelse kun kan naa til at skabe en Tryghedsfølelse, som ikke hviler paa nogen Realitet og derigennem til syvende og sidst gør mere Skade end Gavn. Thi den Undersøgelse af Banker, som skal foretages, maa naturligvis tage Tid, inden den kommer hele Rækken igennem, og det gælder for øvrigt ogsaa for den Undersøgelse af forskellige Virksomheder, der skulde finde Sted gennem det Tilsynsraad, man her vilde oprette. Men for øvrigt kan jeg dog ikke ret vel tænke mig, at Bankinspektør-embedet, eller Banktilsynet, som det officielt hedder, siden sin Tilblivelse og lige frem til Sammenbrudet i 1922 overhovedet slet ikke har fulgt Landmandsbankens Virksomhed.

Men for øvrigt, det er jo ikke Udtryk for andet end det samme, som jeg for lidt siden nævnte, at Den overordentlige Kommission gennem hele Krigsperioden jo var bemyndiget til at sætte en hvilken som helst Virksomhedsgren under Kontrol. Den havde jo Myndighed til at indkalde Ledelsen for en hvilken som helst koncentreret Virksomhed, for en hvilken som helst Enkeltvirksomhed og forlange alle Oplysninger af den. Den havde jo Ret til at tilkalde sagkyndig Medhjælp til at trænge ind i de Sider af Virksomheden, som den ikke selv mente at have Mulighed for at sætte sig ind i. Og hvad nyttede det alt sammen? Foregik Koncentrationen ikke under Former, der var overordentlig forstærkede, i Sammenligning med, hvad man nogen Sinde tidligere havde kendt? Lad mig f. Eks. minde om Koncentrationen indenfor Læderindustrien og de Konsekvenser produktionsmæssigt og prismæssigt, som den førte med sig — og